

M. N. SZ. H. K. NY. V. T. A. H. I. P. L. A. P. N. Ö. V. E. S. T. Ö. S. P. I. Ö.
1005. évi 118. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre... 16 kor.
Negyedévre... 4 «
Helyben házhöz hozva:
Egész évre... 20 kor.
Negyedévre... 5 «
Vidékre postán szállítva:
Egész évre... 24 kor.
Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 30.

A képviselőház feloszlatása?

A most lefolyt választás meggyőzhette a politikai férfiakat arról a régi sarkigazságról:

Természete a magyarnak
Hogy jussait nem hagyja.
De ha vele bánni tudnak,
Az ingét is odadja.

Igy is van, így is volt és így is lesz. Mikor 1861-ben a néhai Tisza Kálmán vezetése alá került határozati-párt a kiegyezésre törekvő Deák-párttal szemben többségben volt, amikor néhai Böszörményi László arra kérdésre, hogy a meghozandó határozat miképpen küldessék Bécsbe a császárnak, azt az indítványt tette, hogy czimeztessék Ferencz József császár urnak Bécsbe, a Burgba, aztán a levelet vigye el a postás, mikor az elnöki széket Ghyczy Kálmán úgy töltötte be, hogy a pártok nem tudták az ő pártállását és csak a szavazásnál derült ki, hogy határozati párti, ekkor, mondjuk: a határozati párt maga törekedett a kisebbségre és tagjait elküldötte a vidékre a vizsgálatok megejtésére úgy, hogy a Deák Ferencz felirata háromszötöttséggel lett elfogadva.

A magyar ember józan ítélete győzött a mélyen felingerelt, vérig sértett önéreztességen és megtalálta a kivezető utat abból az úrból, melybe az ország a határozat elfogadásával rohant volna.

A Deák Ferencz feliratának azután meglelt ama hatása, hogy az országgyűlést feloszlatták.

Ez is bécsi politika volt.

Majd amikor Bismarck 1865-ben egyik nagyobb beszédében arra utalt, hogy a Habsburg-ház a monarchia sulypontját helyezze Budára s ezzel a kijelentéssel a bekövetkező háborút kilátásba helyezte, a háborus előjelek arra kényszerítették a bécsi politikát, hogy a magyar nemzettel kibékülni törekedjék, a magyar országgyűlést összehitták, de ez a felirat mellől nem tágitott, az ország jogainak visszaszolgáltatását követelte, hát 1866-ban a június 24-iki custozzai győzelem hírére újból feloszlatták az országgyűlést.

Ez is bécsi politika volt, de az előbbinél tanuságosabb, mert a Habsburg-ház hegemoniája az 1866: július 3-iki König-

räzi csatavesztéssel a német birodalomban megszűnt, sőt a monarchia szétomlása már kilátásban is volt.

A bécsi politika harminczkilencz év után megunt a magyar parlamentárizmust, a delegációkintézményét és gróf Tisza Istvánt állította oda arra czélra, hogy a delegációkból külön parlamentet alakítva, egy nagy közös birodalmi tanácsot szerkesszen, ami által a magyar országgyűlés a tartományok színvonalára süllyedt volna; hiszen olyan reménytelen volt ez az új eszme, amelyet a magyar delegációban gróf Tisza István burkoltan előterjesztett és amire gróf Apponyi Albert nyomban megadta a választ, melynek következménye ama sértő modor volt, amivel gróf Tisza István Apponyit megtámadta.

Ez is bécsi politika volt.

És ennek a bécsi politikának hatását megérezte a magyar nemzet és elsöpörte a szabadelvűpártot azért, mert eszközül szolgált ilyen kísérletekre.

Most tehát következnek az új bécsi politika.

Fel kell oszlatni az országgyűlést, újra fel kell hini a népet, hogy válasszon olyan képviselőket, akik a gróf Tisza István eszméinek megvalósítására képesek lesznek.

Ha azonban a fentebb említett több rendbeli hiányos bécsi politika nem vált be, ez sem fog beválni.

Először is, mert erre kurta az idő. Itt a tavasz, mely a kormányok lábai alatt a talajt megingatni szokta és amott északon még a hidegben is tüzel az orosz, emitt délen, Macedónia lángban áll, a melynek oltása fegyveres erőnk készenlétben tartását követeli. Nem lehet tehát a hát mögött még a választási zavarokat is előidézni, hacsak a bécsi politika rá nem szánja magát erre is.

Másodszor meg: bárha a szabadelvűpárt kebeléből alakult kormány vezetni is a közigazgatást s így a győzelem már csak azért is kilátásba volna helyezhető, mert minden fenálló kormánynak vannak hivi főleg a hivatalnok seregben és az alkotmányos érület iránt érzéketlen elemekben, azonban hogyha a kormány most, csikorgó hidegben, teljesen felszerelt korthadával csak veszteséget érhetett el, nincs eset rá, hogy az új választás teljesen el ne seperje a szabadelvűpártot, aki

ebbe a választásba is a király nevével, fényével, a monarchikus eszme csillogtatásával rohant és megsérülve táromlygott vissza, mint vert had a parlamentbe.

A magyar nemzet nem tűri, hogy bécsi politikának békóiba nyugózzék, mert

Természete a magyarnak,
Hogy jussait nem hagyja.

Sinopeus.

A választások.

Vasárnap két városban Makón és Fiumében volt képviselőválasztás.

Makón *Juszt* Gyula függetlenségét, a Kossuth-párt alelnökét választották meg 1270 szavazattal Garbai szocialista 22 szavazatával szemben.

Fiumében reggel 9 órától délután 6 óráig tartott a szavazás. Jelöltek voltak *Zanella* disszidens és *Ossoniack* szabadelvű. Zanella állandóan 150—200 szótöbbséggel vezetett. Az eredmény az lett, hogy a beadott 1533 szavazatból Zanellára 860, Ossoinackra 673 esett s így Zanella 187 szótöbbséggel győzött. Az eredmény nagy lelkesedést keltett.

A polgárság óriási tömegben az Európa-szállóhoz ment, melynek erkélyéről Zanella magyar és olasz nyelven megköszönte a bizalmat.

A tömegben a magyarok a Kossuth nótát énekelték.

Tegnap összesen három kerületben volt választás: Gyomán, Orosházán és Baján. Jelentést még csak Bajáról kaptunk, ahol egyhangúlag megválasztották *Rajk* Aladárt, de biztos, hogy egyik kerületből sem küldenek fel kormánypárti követet és mindhárom mandátum az ellenzéké lesz, még pedig a függetlenségi Kossuth-pártté.

Orosházán három jelölt van ugyan, de ezek között is egy szocialista, kinek semmi kilátása nincsen, és két Kossuth-párti, küzd úgy, hogy a kerület pótválasztás esetén is Kossuth-párti marad.

Gyomán *Zsilinszky* Endre személyében van ugyan kormánypárti jelölt, de ennek győzelemre nincs kilátása és fellépése azt eredményezi, hogy a Kossuth-párti és a szocialista jelölt között pótválasztás lesz. Baját és Orosházát hozzászámítva, a pártok következőképpen alakulnak:

Függetlenségi 162
Szabadelvű 151
Disszidens 26

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer-

tüdőbetegségeknel, lélegzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.—kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti cézeggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

Néppárt	24
Ujpart	12
Nemzetiségi	7
Pártonkívüli	8
Pótvasztás	14

Ez összesen 404 eredmény és már csak 9 kerület van hátra. A kormánypartiak közé számítottuk a szász nemzetiségi képviselőket is.

A lemondás benyújtása.

Hogya kabinet már pénteken elhatározta lemondását, az kétségtelen; ugyan csak kétség teljen, hogy erről gróf Khuen-Héderváry szövegeztetett Bécsebe a királynak, de a formális lemondó levelet gróf Tisza István személyesen juttatja Bécsebe. Az eddigi rendelkezés szerint gróf Tisza István már holnap este, kedden ismét Budapesten lesz és holnap este legkésőbb szerdán Bécsebe utazik és jelentkezik kihallgatásra a királynál. A kabinet lemondását és ujalagos ideiglenes megbizását a hivatalos lap még a Ház összeülte előtt fogja közölni és a Ház megnyitása előtt Budapestre jön és itt fogja a válságot elintézni.

Kik mennek a király elé?

A kabinet irode már foglalkozik a meghívandó politikusok névsorának összeállításával. Bécsi tudósítók jelentése szerint eddig a következő meghívásokban állapodtak meg: Tisza István gróf, Hieronymi Károly, Lukács László, Szell Kálmán, Andrássy Gyula gróf, Baranyi Ignác, Zichy János gróf, Bánffy Dezso báró, Csáky Albin gróf, Wekerle Sándor.

Arról, hogy Kossuth Ferenczet és gróf Apponyi Albertet is meghívják, egyelőre nincs szó. Ezekre valószínűleg csak a többi kihallgatottak véleménye alapján fog a sor kerülni.

A függetlenségi partban.

A függetlenség párt apró, háromszobás kis helyisége most egyszerűen nagyon szűknek bizonyult.

Dél előtt kilenc órakor már jóformán mozogni sem lehet benne, mert az új képviselők még nem szoktak hozzá a későnkelethez és mert annyian vannak, hogy a Lloyd-klub nagyterme is csinosan megtelne velük. Ma délelőtt ismét friss, jövedvű és nagy társaság mozgott a klubban, amely egymást ünnepelte minden nyitányt készítő ötési jelkes éljenzéssel fogadott.

Ma már az új képviselők mind a fővárosban vannak és a párt vezetősége nagyban törli a fejét azon, hogy új klubhelyiséget béreljen.

Kár lesz levele sietni! — figyelmeztet Rákosi Viktor. — Ott a Dorottya-utcában üres lesz némsokára egy lokalitás, kivehetjük azt.

A társaságban ez az idea éppen nem ellenszenves. Kossuth Ferencz tegnapi miskolci nyilatkozatai megint olaj gyanánt hullottak a tüzre.

A párt vezető emberei természetesen találták, hogy a király a bekövetkezett kormányválság alkalmából a függetlenségi párt intéző egyéniségeinek meghallgatása nélkül nem fog dönteni.

A Kath. Kör közgyűlése.

Vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését a katolikus kör, saját dísztermében. Jelen voltak:

Dus László, Kelemen Kálmán, Sztarill Ferencz, Fetser Antal, dr. Hoványi Gyula, Stark Gyula, Pekánovits Imre, id. Jelmek Ferencz, Jancsó Lajos, Novotny S. Alfonz, Grócz Béla, Heilinger József, Széles Lajos, Novák János, Székely Sándor, dr. Szolcsányi Hugó, Rigli József, Láng József, Beleznay Antal, Czike József, Andriška Károly, Voszka Ferencz, Pezceky Ferencz, Szejtz Benő, Urbanovszky Lajos, dr. Krüger Aladár, Tátray István, Hantke Emil, Papp Imre, Makucz Ernő, ifj. Jellinek Ferencz, Szentkereszt Tivadár, rendes tagok, dr. Imre Gusztáv titkár.

A gyűlést Dus László világi alelnök nyitotta meg s felkért Imre Gusztáv titkár elvett jelentésének felolvasására. A nagy gonddal, lendületesen megírt jelentést az alábbiakban szóról-szóra közöljük:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Ha lezárult is a Szeplőtlen Fogantatás jubileumi éve, a megdicsőült Immaculata mindig szemünk előtt lebeg, lelkesít Isten dicsőségének előmozdítására.

Nem csoda! A katolicizmus terebélyes fája a legkedvesebb virág, a Mária-cultus. A magyar katolikusoknak atyáiktól öröklött kincs, századokon keresztül magyar erény, de hála a Mindenhatónak, magyar erény ma is. Mária neve a tiszta erkölcs; a legnemesebb ideál. A Boldogságos Szűz iránti tiszteletben egyesülnek az emberi érzelmek, legnemesebbei s legtisztábbjai. Mert nincs elragadóbb, magasabb, ideálisabb dolog a teremtett világban annál, hogy Udvoztónk Anyjában az ideális tisztaságu nő, e nőben az Anyát s az anyában az eget Királynéját tiszteljük.

A szeplőtlenül fogantatott Szűz Mária, ináti hódolat számtalanszor felcsillant az elmúlt év kath. egyesületi életében. Ezen legmélyebb hódolat dominálta különösképen a kath. nagygyűlést, de nem volt hazánkban kath. nevet viselő egyesület, mely külön ünnepet nem szentelt volna a szeplőtlenül fogantatott Szűznek. Jelentésünkből kitűnik, hogy a nagyváradi kath. kör is kifejezett hódolatát a legtisztább, legszeretőbb s legnemesebb Patrónának.

A szívek öröme, a lelkek lelkesedése szolgált mindenütt, de különösen hazánkban a legfenségesebb Ideált, Bárcsak állandósulna ez az érzelem, ez az ősi magyar erény mindenkorrá nálunk. Hiszen nem kívánhatunk katolikus körünknek sem jobbát, mint hogy a Mária tisztelet, az ezzel járó lelki nemesülés hassa át minden tagját, hogy Máriának öseinkhez méltó hü gyermekei legyünk.

Az idő oly gyorsan halad, hogy egyesületünknek immár 9-ik évéről kell számot adnunk.

A 9-ik év nem kevésbé volt tartalmas, mint az előzőek. Sőt bátran állíthatjuk, hogy ezen évben kath. egyesületünk jövő fejlődésére nézve nagyon is jelentékeny és fontos intézkedések történtek, ugyanígyra hogy az 1904-ik esztendő kath. körünk élettörténetében fordulópontot fog képezni.

Meg kell említenem, hogy üdvös intézkedésekkel első sorban körünk pénzügyi helyzetét igyekeztünk javítani. Az igazgató választmány saját részéről mindent elkövetett, hogy a takarékoság elvét egyesületi életében biztosítsa; fáradságunk azonban meddő marad ha jóságos Védnökünk megys Püspök ur Önagyméltósága, s a főtisztelendő Káptalan jóakarata s nagylelkűségét nem bírjuk. Az 1904. évi April 2-ról kelt fópásztori leirat megszabadi-

tott bennünket a szépösszegre felgyűlt házbérhátrány lidércnyomásától. Ez tartott békóban bennünket, ennek lánczait oldotta föl kath. egyesületünk kezéről a fópásztori kegyesség, mit a főtisztelendő káptalan melegen átézve támogatott.

Most már eleven erőre kaptunk. Egyesületünk jövő fejlődése képezte gondolkodásaink, bizottsági és választmányi üléseink legfontosabb tárgyat. Kétségtelenül állott előttünk azon tény, hogy katolikus körünk számos taggal rendelkező egyesület, mely városunk kath. társadalmában hivatásul eddigelé is sikeresen oldotta meg, s ez olyan erkölcsi tőke a további erősbödsére, hogy ha felhasználatlanul marad, ugy első sorban a jogos vád minket ér. Belátta azonban választmányunk hogy a jelenlegi egyesületi helyiség a kath. kör rendelkezésére nem felel. Szükségünk van nagyobb klub helyiségre, főleg pedig megfelelő nagyobb terülatu s kellően berendezett teremre, hől valameny előadásainkat, társas összejöveteleinket megtarthatjuk.

Mi sem természetesebb, minthogy magunk erejéből most is csak az óhajjal tartanánk, ha az előbb említett hatalmas igényök kéro szavainkat meg nem hallgatják. Fópásztorunk és Védnökünk fentemlített leiratában a főtisztelendő Káptalan jóakaratu javaslatát elfogadván, tekintettel egyesületünknek a kath. hitélet emelése szempontjából betöltött fontos hivatására, hozzájárult kegyesen, hogy az egyházi fópásztor tulajdonát képező bérmáz utáni kath. körünk céljainak megfelelő új helyiség építessék. Az építés előkészítése és vezetése céljából a végrehajtó bizottság a főtisztelendő Káptalan kebelében meg is alakított, mire választmányunk is kiküldötte a maga férfit, hogy a tervezésre vonatkozó megállapodások az érintkezés könnyebi legyen. Ismét megemlítem, hogy Valóban nagy feladat előtt áll az építés keresztülvitelére hivatott nagyérdemü bizottság! Ezért nem is csodálkozhatunk azon, mélyen tisztelt Közgyűlés, ha leendő új helyiségünk konkrétum alakban még előttünk ment áll. Az épület specifikus rendelkezése, beosztása, nagysága, elhelyezése, a reáfordítandó pénzüsszeg, mind olyan tételek, melyek alapos és beható megállapodást igényelnek. Hiszen mindenki előtt kétségtelen, hogy pár esztendőre szűzvárosi építkezés nem felelne meg egyesületünk céljainak. nekünk ezt a feladatot még legalább is félszázadra szóló épület kell, hogy egyesületünk nyugodtan kibonthassa tevékenységének szárnyait. Mindezek daczára az előkészítő munka nem szünetel, sőt valószínű hogy jövő évi rendes Közgyűlésünk alkalmával már az épüldelésben való falakat is módunkba lesz megmutatni (mélyen tisztelt Közgyűlésnek).

Való tehát az Uram, hogy az 1904. év nevezetes fordulópontja katolikus egyesületünknek, mely kegyelmes fópásztorunk s főtisztelendő káptalanunk újabb áldozatkészségét bizonyítja.

Az elmúlt évek szokásaihoz híven kath. körünk az idén is részt vett a Budapesten megtartott kath. nagygyűlésen. Az idei nagygyűlés fényben, méreteiben és szívet indító hatásában az eddigieket mind felülmulta. E hatmas sikerazon tisztelet varázsának és hódító erejének tulajdonítható, melylyel a magyar katolikusok a Boldogságos Szűz irányában viseltetnek. A nagygyűlési beszédekben, kezdve az elnöki megnyitón, végzve az Immaculata körmeneten minduntalan fel-felhangzott egy tiszta akkord mely Máriának Nagyszasszonyunknak szólt. Az impozáns s majdnem egy hétig tartott ünnepély leírását fölöslegesnek tartjuk, mélyen tisztelt tagtársaink bizonyára épülve olvasták azt a hírlapokból. Körünket hivatalosan egyházi elnökünk öméltósága és dr. Hoványi Gyula választmány elnöke képviselték ez ünnepen, nemkülönben

ERMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

Elismert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkától fölfelé literes palaczkonként 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ERMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-ter 10. szám. Minden palaczk címkeje, kupakja és dugója az Ermelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

zökre volna szüksége, hogy azt megteremtse, megalkossa és felvirágoztassa? a kölcsönös bizalomra, egymásközötti egyetértésre, megbecsülésre és szoros összetartásra.

Ilyen uton és módon alakult meg az ipartestületi hitelszövetkezet — és emelkedett az ország ilyen irányu szövetkezetek elseje közé, ez idő szerint van a szövetkezetünknek 403 kebelbeli tagja, 1351 részjegye, 67550 korona értékben, ebből már befizetve 66390 korona, ez évi forgalma egy millió korona, a rendes tartalék alapjában 7000 korona, a fedezeti alapon 1500 korona, a központban 2000 korona letéve, napról-napra terjed a bizalom a szövetkezet iránt s hová emelkedhetnék, ha abba a testület kötelékéhez tartozó minden iparos polgár, ki csak teheti belépne.

A midőn elérkezik, mert el kell, hogy érkezzen azon idő, a mikor a 800000 önálló iparos majd egyetért, egyet gondol, egyre törekszik, megszűnik és leomlik előtte minden akadály, mely kitűzött céljainak megvalósításában gátolná, a törvényhozó testületbe lépni, az országos nyugdíjintézetet megalkotni, egyedül egyértelmű közös elhatározásától függ, melynek kivitelében az iparosságot összetartási erejének megbecsüléséből nem csak a magas kormány de az ország többi hatóságai és nagyobb intézményei is szívesen pártolni és támogatni fogják, mert a munkát az ország minden osztálya tiszteli és megbecsüli, már eddig is elkészült az ipartörvény revíziójára vonatkozó tervezet, mely most általános érdeklődést kelt az iparosság körében, ígérte a kormány, hogy legközelebb a lehető alkalommal a törvényhozás elé fog terjesztetni, adja Isten, hogy az iparos érdekek védelmet leljenek, az önkormányzati jog pedig kiterjesszessék az újonnan hozandó törvényekben, akként, hogy ipartestület ne csak névleg, hanem tényleg is iparhatóság legyen.

Megemlékezik ezután a jelentés a tervbe vett iparosok nyugdíjintézményének létesítéséről. Erre nézve még nincsenek meg a kellő számítások, hogy azon biztosan felépíthető legyen ez a nagy mű. Hanem már most igyekszik az alapot azzal is segíteni, hogy tíz éven át évi 2000 koronát ad erre a nemes célra. A Kossuth szoborra pedig annak létesítéséig évenként 200 koronát javasol az előljáróság.

Jótekonyságra 3364 kor. 60 fillért adott 1904-ben az ipartestület, közművelődési és ipari célokra pedig 1632 korona lett kifizetve.

A jelentést tudomásul vették.

Ezután a múlt évi zárszámadásokra került a sor. E szerint a bevétel 22742 kor. 65 fillér, a kiadás 19110 kor. 47 fillér s így a pénztári maradvány 3632 kor. 18 fillér.

A vagyonmérleg szerint a 209.697 kor. 97 fillér vagyonnal szemben 37.994 kor. 80 fillér teher van s így a testület tiszta vagyona 171.804 kor. 17 fillér.

A jótekonysági alap bevétele volt 35712 kor. 20 f., kiadása 3891 kor. 40 fill., maradvány 31820 kor. 80 fillér.

A zárszámadást tudomásul vették.

Az 1905. évi költségvetést 23859 kor. 78 f. bevétel és ugyanennyi kiadással elfogadták. Végül egy segédmunkás nappali váróterem és egy mosókonyha építését engedélyezték s ezzel a közgyűlés véget ért.

Próbabál az «Orsolya»-zárdában.

Minden esztendőben egyszer, ugy farsang táján a fő-utczai zárda csendjét vidám mulatság zaja váltja fel.

Mint mikor a tartós, csendes, áldáshozó esők után a délszaki mezők felett fölragyog a napsugar és egyszerre sok-sok színes, pompás pillangó szállong, zümmög, imbolyog a meleg napfényben, ugy van az itt az orsolya intézetben, mikor a sok ájtatoskodás meg komoly tanulás után egyszer csak felgyul a villamos csillár a nagy díszteremben... és im mint szép pillangók könnyű, színes ruhába öltözött ten ott sűrűg-forog, hajlong, zümmög a sok szép kis és nagy leány, hogy csupa gyönyörűség nézni és csikorgó hidegben is tavaszt álmodik az ember.

Hát ott volt ismét tegnap délután is azon

a tavaszt varázsló téli mulatságon az Orsolya intézet növendékeinek próbabálján Nagyvárad városának ugyszólván egész intelligenciája. Anyák, nagynanyák, leányok, unokák, sőt még apák és fiúk is akadtak elég számban.

S mindenkit a szokott kedvességgel, a régi vendégszeretettel vettek körül azok a jóságos munkás zárdanők, kik egymásután nevelik fel a nagyváradai társadalomnak a leánynemzedékeket.

Furcsa is lenne ez a leánynemzedék, ha ügyetlen mozdulatokkal lépne az életbe s ha a táncsteremben is meg nem tudná állni a helyét. Ezért ügyel olyan gonddal az a «hőn szeretett» Mater Stefánia és Celestin a táncoktatás hónapjaiban minden héten kétszer a táncot tanuló 90-nél is több kis lányra, akikkel Kovács Tivadar táncmester tegnap délután igazán szép eredményt mutatott be.

Alig volt 3 óra, mikor megszólaltak a zongorán az első akkordok, körbe vezényelte a táncmester a kis lányokat s megkezdődött a nagy és díszes közönség előtt a táncok bemutatása. A társaságban rendszeres előforduló táncokon kívül láttunk nagyon szépen előadott műtáncokat: füzértánc, melyet koszorúval kezükben lejtettek a kis lányok, Kreutz polka, Gavotte, Boston stb., melyekben bámulatos könnyűséget, gráciát és ügyességet tanusítottak a kis táncosnők dicsőségére buzgó táncmesterüknek.

De különösen kellemesen lepték meg a közönséget a magyar táncok, hogy bármilyen behizelgően bájós és művészi is a külföldi zene és táncz, melegen lelkesedni csak a magyar zene hallatára, a magyar táncz láttára tud.

Ezek a kis lányok is, mikor a palotásra hivta őket a zene, föllelkedtek, kipirultak az örömtől. Mintha nemzeti büszkeség szállotta volna meg őket, kiegyenesedtek és tüzzel, még s lepkékönnyűséggel járták a szép palotást, gyönyörűségére a felnőtteknek, öregeknek, a kik előtt elevenedett emléke a régi magyar kuriák és kastélyok táncstermeinek, ahol a nemes fiuk-lányok, mánás fiuk-lányok nem spanyol, angol és francia tánczokat jártak, hanem körmagyart palotást, szólt.

És ezek az emlékek a palotás hatása alatt egész kis hazafias föllendülést okoztak. Így fokozhatja a táncoktatás is az ifjuság nemzeti érzését.

A hatás csak fokozódott a magyarszóló előadása alatt, Nyolcz kis leányka járta tünevényes könnyűséggel és ilyen kicsinyeknél ritka művészettel majdnem lélegzetvisszafojtva figyelte tánczát a nagy közönség. Ki is jutott nekik bőven az elismerés tapsaiból. Nem is állhatjuk meg, hogy a legügyesebb táncosnők nevét ide neiktassuk: Hlatky Magda, Tóth Erzsike és Szeréna, Hanzély Ilonka, Krausz Irma, Jancsó Ilona, Kerekes Alice és Anna, Beczkay nővérek, Gólya Ilonka, Geleta Alice, Nadányi nővérek, Anger Erzsike, Stettner Jozsa, Varró Zsófi, Gligán Juliska, Pataky nővérek és valamennyi dicsőségére vált az «Orsolya»-intézetbeli táncoktatásnak.

Hat óra felé kávét szolgáltak fel a vendégszeretők materek és schwesterek nagyszámu vendégeiknek.

Uzsonna után még jobban emelkedett a hangulat.

Általános lett a jókedv és a táncz, melybe a nagy leányok is belevegyültek, kellemesen visszaidézvén a gyermekkori emlékeket.

«Hát igazán kedves és mesés volt az Orsolya-intézet próbabálja.» Ez volt az általános vélemény a késő esti órákban széteszülő előkelő közönség körében s a kiknek leányai ebben az áldásos intézetben nyerik nevelésüket, azok meggyőződtek ismét róla, hogy ez a nőnevelő intézet nem hanyagolja el a művészi nevelést és ebben is kultiválja a hazafias irányt.

H. Györy Ilona.

A jelen voltak közül a következőket sikerült összejegyezni:

Hölgyek: Hlatky Endréné, Hlatky Margit, Schlauch Jozefin, Markovics Antalné, Markovits Vili, Mihályházy Kálmánné, Mihályházy Margit, dr

Molnár Imréné, Varró Domokosné, özv. Brányi Gézané, Brányi nővérek, Jóny Lászlóné, Örley Kálmánné, Meskó Boldizsárné, Miskolczy nővérek, Nadányi nővérek, Sebestyén Ilona, özv. Személy Kálmánné, Harmathy Károlyné, Geleta Gézané, Mezey Vilma, Stark Róza, Jancsó Dezsőné, Király nővérek, dr Fássy Lajosné, Schweiger Edéné, Tóth Mártonné, Szártory Endréné, Jerzsák Istvánné, Kernáts Jánosné, Kelemen Kálmánné, Germán Károlyné, Keledy nővérek, Molnár Vilmosné, Csengery Irma, Veres Lászlóné, Tapfer Mártonné, dr Matolay Károlyné, Csátary Józsefné, Kerekes Elekné, Kőszeghy Imréné, Farkas Lászlóné, Nozák Rudolfné, Andriská nővérek, Moldoványi Sándorné, Pál Ilona, Steinhardt Etel stb.

Notabilitások: Palotay László pápai praelátus, Hlatky Endre orsz. képviselő, Harmathy Károly, Geleta Géza, Varró Domokos, Jóni László százados, dr Fássy Lajos, dr Matolay Károly, Makucz Ernő, Kerekes Elek, Beczkay Arthur, Veres László, Csátary József, Kőszeghy Imre, Molnár Vilmos, dr Némethy Gyula, Mayer Antal, dr Schweiger Ede stb.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.

Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr Károly Irén Előadása.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.

Apr. 29. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye (estély.)

* **A polgármester Budapesten.** *Rimler* Károly polgármester a ma reggeli gyorsvonattal a fővárosba utazik, a miniszteriumokban elintézés alatt levő ügyek tárgyában.

* **Hlatky Endre üdvözlése.** A nagyváradai ügyvédi kamara tagjai szerdán üdvözlük elnöküket, Hlatky Endrét képviselővé választása alkalmával. Gyülekezés délelőtt fél 12 órakor a kamarai helyiségben. Az üdvözlésben ellenzéki ügyvédek is részt vesznek, hogy elnökük személye iránti tiszteletüknek kifejezést adjanak s hogy ezzel is demonstrálják, mennyire tisztán az elvhez való rendületlen ragaszkodásból szavaztak Hlatky Endre ellen.

* **A város és a gázgyár.** Nagyvárad városa és a nagyváradai gázgyár között még sok vitás kérdés fog felmerülni. Most ismét egy kis nézet eltérés merült fel, amelynek alapja régi időkbé nyulik vissza, még mikor az Ezredévi emléktéren és Kossuth-utca folytatásában a Nagypiaczon berendezték a gázvilágítást. A városnál rájöttek, hogy még valami követelésük van a gázgyáron, a gázgyár pedig szintén kiállított egy számlát, amely a várost terheli. A város 19865 koronát, a gázgyár pedig 10855 koronát követel. A városi jogügyi szakbizottság tegnap foglalkozott a kérdéssel s azon véleményben állapodott meg, hogy a két utvonalon a szerződés szerint a csömeghosszabbításának költsége a várost terheli, de a kandelaberek és tartók beszerzése a gázgyár kötelessége. Ezt pedig a város kifizette s így az most kamatnélkül visszakövetelhető a gázgyártól. A jogügyi szakbizottság ezen véleménye a tanács elé kerül. *Dus* László v. főügyész elnöklete alatt *Komlóssy* József tanácsnok mint előadó, dr. *Tóth* Ferencz és dr. *Sonnenfeld* Zsigmond mint tagok voltak jelen.

* **A váradai jogászok üdvözlése Kossuthoz.** A nagyváradai jogakadémia független érzelmi polgárai ma rendkívüli népes közgyűlést tartottak. Elnökké *Fényes* Ödön joghallgatót választották meg, ki beszédében utalva a mostani választások eredményére, a függetlenségi zászló óriási diadala alkalmából indítványozza, hogy a függetlenségi és 48-as párt két lánglelkű vezérért, Kossuth Ferenczét és gróf Apponyi Albertet táviratilag üdvözléjk. A gyűlés egyhangulag elfogadta az indítványt s *Kossuth* Ferenczhez a következő táviratot küldte:

»A függetlem Magyarország kivívása és az ezeréves alkotmány megvédése körüli harcban kifejtett fáradhatatlan hazafias tevékenységéért fogadja Nagyságod és az egész függetlenségi párt tiszteletünk és hálaünk kifejezését. A függetlenségi eszmék fényes diadalában Isten akaratának megnyilatkozását látjuk. A nagyváradi Jogakadémia függetlenségi érzemű polgársága.

Gróf Apponyi Alberthez:

A függetlenségi zászló országos diadala alkalmából hazafias lelkesedéssel és tisztelettel üdvözlö Nagyméltóságodat, mint a függetlenségi eszme lángszavú bajnokát, a nagyváradi Jogakadémia függetlenségi érzemű polgársága.

A gyűlés Apponyi, Kossuth és a függetlenségi párt életetésével óriási lelkesedés mellett ért véget.

*** Rudolf trónörökös halála.** Tegnap reggel 9 órakor Rudolf trónörökös halálának évfordulója napján a budai királyi palota Szent Zsigmond kápolnájában gyászmise volt, amelyet Kanter Károly udvari apátplébános czelebrált. A gyászmisén megjelentek gróf Apponyi Lajos udvarnagy, szegedi Maszák Aladár udvari titkár és várkapitányság udvari tisztviselői, Zichy Erzsébet grófnő udvarhölgy. Schram Antal udvari titkár és József Ágost főherczeg udvari személyzete. József Ágost főherczeg és Augusztia főherczegnő már reggel hat órakor hallgattak gyászmisét.

*** Gábor János temetése.** Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra vasárnap délután Gábor János építőmestert, városunk derék, közbecsületben álló polgárát. A gyászház udvarát teljesen megtöltötte a résztvevő közönség sokasága. A végtisztességtételen az építő iparosok ipartársulata és a Réti népkör testületileg jelent meg. A gyászszerteretést *Dencs* János t. b. kanonok, esperes-plébános végezte segédlettel. Az elhunyt lelki üdvéért tegnap délelőtt a premontreiek templomában n engesztelő szentmise-áldozatot mutattak be, melyen az elhunyt hozzátartozói kívül barátai és tisztelői nagy számmal jelentek meg.

*** Egyházi kitüntetések.** Ó Felsőge *Kavulák* János cz. kanonok, berzencei esperes-plébánosnak a háj-szent-lőrinczi címzetes prépostságot, *Petrovits* Gyula nyiregyházi esperes-plébánosnak a Szent-Jakabról nevezett lébenyi címzetes apátságot adományozta, *Neymon* Károly nógrád-pataki plébánost az esztergomi főkáptalan címzetes kanonokjává nevezte ki.

*** Egy svéd tudós ünneplése.** Dr. *Nielsen* Conrad a krisztianiai egyetem nagynevű tudósa, ki a finn-lap-ugor nyelvekről több kiváló munkát irt, dr. *Bátori* Ferencz tudós tanár meglátogatása végett Nagyváradon időzvéen, tegnap este tiszteletére a Bazárban bankettet rendeztek, melyen az ünnepeken kívül jelen voltak: dr. Kozár Gyula, Somló Bódog, Bátori Ferencz, Vidosits Béla, dr. Várady Ödön, Mikusay József, Kováts József főhadnagy stb. Báthori Ferencz norvég beszédben lelkes szavakban köszöntötte fel dr. Nielsent, mire magyar nyelven mondott gyönyörű felköszöntőt. Dr. Várady Ödön a nagyváradi könyvpiacra legutóbb megjelent két kiváló íróját dr. Kozáry Gyulát és Mikusay Józsefet köszöntötte fel. A társaság a kiváló tudóst lelkesen ünnepelte.

*** Körffy Károly halála.** Ismét egy derék férfiú dőlt ki az élők sorából. *Körffy* Károly nyugalmazott püspökségi uradalmi fő-tiszt rövid szenvedés után elhalt. Az életerős, hatalmas termetű férfiú nemrégén részt vett egy vadászon, amikor meghűlt s influenzába esett. Daczára szerető neje és hozzátartozói odaadó gondos ápolásának, a veszélyes betegség sirba döntötte a derék, élte derekán levő férfiút. *Körffy* Károly hosszabb ideig szolgálta a püspökségi uradalmat, mint kasznár s később az uradalom központi hivatalában volt. Később az ürögdi gazdaságot vezette. Pár év előtt

nyugalomba lépett. Kiterjedt családja s nagyszámu előkelő rokonság gyászolja elhunytát. Temetése holnap, szerdán délelőtt fél 10 órakor lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Özv. *Körffy* Károlyné szül. *Reindl* Jolán és kis leánya Jolánka ugy a magok, mint az alul-írott családtagok, nemkülönben a nagyszámu rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívei tudatják a legjobb férj, apa, testvér és rokonnak *Körffy* Károly nyugalmazott püspökségi uradalmi számtartónak élete 55-ik, legboldogabb házassága 16-ik évében, rövid szenvedés után folyó évi január hó 30-ik napján, délutáni 5 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó évi február hó 1-én, szerdán délelőtt fél tíz órakor fognak a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint a Péter-utcai gyászházban beszenteltetni és a premontrei-rend templomában megtartandó gyászszertisztelet után az olasz-i sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívtnak. Áldott legyen emléke! *Körffy* Rudolf mint nagybátyja, *Körffy* Róza férj. *Mészáros* Imréné, *Körffy* Ferencz, *Körffy* Mária, özv. *P. Nagy* Kálmáné, *Körffy* Mária férj. *Strisch* Sándorné, *Körffy* Ilonka férj. dr. *Deme* Béláné testvérei. *Mészáros* Imre, *Körffy* Ferenczné szül. *Hofbauer* Irén, *Strisch* Sándor, dr. *Deme* Béla mint sógorai és sógornői.

*** Tüntetés a templomban.** Berettyó-Ujtaluban *Jakab* János és *Dénes* Mihály, kik a kisebbségben maradt Balogh-párt vezető emberei voltak, mult vasárnap, a református templomban, midőn *Zih* Sándor a szószékre lépett tüntetőleg elhagyták a templomot. Ennek oka az, mert a lelkész, ki egyáltalán tartózkodott a szavazástól, nem szavazott az ő jelöltjökre. Már szombaton hirdették, hogy a lelkész ellen tüntetni fognak, de nem kaptak hozzá társakat és így ketten maradtak tüntetőül. Mint tudjuk az egyházi elüljáróság megteszi ellenök a feuyitő feljelentést.

*** Gyászrovat.** Részvétellel értesülünk, hogy özv. *Klavanovits* Józsefné született *Schneider* Jozefa rövid szenvedés után 64 éves korában elhunyt Székelyhidon. A derék matrona halála Székelyhid egyik általánosan tisztelt családját borította gyászba. A temetés tegnap délelőtt ment végbe nagy részvét mellett.

Bodánszky Lipót nagyváradi kocsigyártó vasárnap elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe.

Tápió-szentmártoni *Dömök* Ludovika 28 éves korában elhunyt Borson. Temetése tegnap délután ment végbe Borson nagy részvét mellett.

*** Tömeges betörés és lopás Biharon.** Bihar levelezőnk írja, hogy a választások óta a községben állandóan betörők garázdálkodnak éjjelenként. A csendőrség erősen nyomoz a tetesek után, de eddig eredmény nélkül. A választás éjjelén, tehát mikor a katonaság is ott volt a községben három gazda házánál törtek be. A Péter utcában lakó Méhes István házának kamaráját s pinczejét törték fel; a kamarából elemeltek hat tábla szalonnát, sok füstölt húst, amelyeket szekérral vittek el de előbb a pinczében jóllaktak borral, egy nagy üveget borral telve, melyet szinte elakartak vinni, ott felejtették. A gazda reggel találta meg az utcaajtó mellett. *Szappanos* Zsigmond gazda házáól ugyanakkor szintén szekérral vittek el husnemüeket s bort. Gyarmati Imrétől 2 kis hordó bort vittek el. Vasárnap virradóra pedig a rkath. iskola gondnokához *Hammermüller* Jánoshoz a kert felől törtek be. Először a kamarát törték fel, zsirt, vánkosokat s egy dnyhát emeltek el, a pinczében pedig boroztak. Egy lopót a kertben hagytak hátra. A községben azt hiszik, hogy a betörők a község környékéről valók s szekeren rándulnak be Biharra fosztogatni.

* Humor az alkotmányos küzdelemben.

Kormánypárti szerkesztőségben:

(Választás után.) Szerkesztő: Barátom, gyönyörű cikket irt Tisza István grófról. Nagyszerűen fölmagasztalja!

Munkatárs: Szerkesztő ur boldoggá tesz . . .

Szerkesztő: Látszik raj a, hogy jó órában irta. Ilyent nem alkot az ember mindig. Hát csak tegye el a kéziratot, hogy majd akkor fölhasználhassuk, amikor *Andrássy* Gyula lesz a miniszterelnök.

Nagy kérdés.

Somló Sándor (az üstökét vakarva): Vajjon most a választások után ne vegyem-e le a műsorról *Berczik* darabját a *Miniszterválság*-ot? Ha most előadatom, Tisza István bizonyára czélzásnak veszi . . .

Meteorologiai jelentés január 26-áról.

A hőmérő mélyen a fagypontra, Tisza István reménysége mélyen a fagypontra szállott alá.

Több mint bizonyos.

A kormánypárti jelölt: Hát csak megbuktunk, *Varga* uram! Pedig még tegnap is azt mondta, hogy a győzelmünk több, mint bizonyos.

A kortes: Igen ám nagyságos uram, de a pénzünk még sokkal bizonytalanabb volt, mint több!

A legdrágább választás.

— Tudod, hogy kinek a választása volt a legdrágább?

— Kié?

A *Papp* Gézáé. Mert neki minden választójának egy drága nagyító üveget kellett ajándékba adni, hogy őt észre vegyék.

(*Kakas Márton*)

*** Enyhült a hideg.** A már régen tartó erős hideg tegnap megenyhült; déli szél kerekedett s az enyhébb légáramlattól beállott az olvadás. Az utcákat piszkos pocsolya borította s a közönség lubiczkolt a hóleben. Azt várnók már, hogy a hosszú tél után kissé jobb idő következne. Nagyon elég volt már a tél.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: Heidelbergi diákélet.

Szerda: A fecskéfészek. *Anday* Terka a budapesti nemzeti színház tagjának egyetlen fellépte.

Csütörtök: d. u. A kis császár, este *Virág*-fakadás. *Frizzo* I-ső fellépte

Péntek: Szép *Galathea*. *Frizzo* II-ik fellépte.

Szombat: A szülői ház. *Frizzo* III-ik fellépte.

Vasárnap: d. u. *Frizzo* fellépte, este *Cax* és *Box*. *Frizzo* fellépte.

Heidelbergi diákélet. Ma este Heidelbergi diákélet énekes életkép kerül színre a színházban, az ismert elsőrangú szereposztásban *Dr. Jutten* szerepét ezuttal is *Szathmáry* Árpád játssa.

Andai Terka fellépte. *Andai* Terka a budapesti magyar színház elsőrangú énekesnője holnap, szerdán vendégszerepelt fog a Szigligeti színházban. Az énekesnő a *Fecskéfészek* című operett *Modest* szerepében lép fel. A többi szerep marad az ismert ktszításban.

Frizzó-esték. »Frizzó« világhírű átváltó művész csütörtökön kezdi meg a Szigligeti színházban néhány estére tervezett vendégszereplését. A »Frizzó esték mind bérlet-szünetesek lesznek s a bérlek jegyeit a színház pénztára az előadások napjain d. e. 12 óráig tartja fenn. *Frizzó* művésznek, ki teljesen új programmal jön most Nagyváradra.

Szergyárak egy része már megérkezett Debreczenből hol a tervezett vendégszerelését meg kellett hosszabbítani tekintettel az óriási érdeklődésre. A művészek most sokkal nagyobb személyzet s aparátusa s szemtanúk állítása szerint csodálatra méltó műtatványain kívül meg fogja ragadni a közönséget az új kinematográf produkció, hol Frizzót átöltözéseivel lehet látni.

EGYESÜLETEK.

Az orvosgyűlés gyűlése. A Bihar megyei Orvos-Gyógyászati és Természettudományi-Egylet évi február hó 1-én délután 5 órakor a bábaképző-intézet tantermében szakulést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezenel meghívom. Kelt Nagyváradon, 1905. jan. 28. Dr. Edelmann Menyhért egyleti titkár.

A Nagyvárad Harmonia Zeneegylet február 29-én a közs. polgári fiúiskola dísztermében dr. Waldman Géza elnöklete alatt elsőévi rendes közgyűlést tartotta, melyen a nagyszámban megjelent működő és pártoló tagok az igazgató választmányának az egyület elsőévi működéséről szóló jelentését egyhangulag tudomásul vették. A múlt évi pénzügyi kimutatást és mérleget teljesen rendben találva, annak példaszert és gondos vezetéséért a közgyűlés Kaczián Kálmán egyl. pénztárosnak önzetlen és lelkiismeretes munkálkodásáért hálás köszönetet szavazva, a felmentvényt megadta. Elnök eszmecserére adott alkalmat azon indítvány, hogy a legközelebb rendezendő Olasz hangversenyen a m. kir. Operaház első hősnőjét: *Bochmitzket* közreműködésre megnyerjék. Mithogy ez a vendégteljes az egyesületnek óriási pénzáldozatába kerül ez indítvány számos ellenzőre talált: mindazonáltal közgyűlés, tekintettel arra, hogy az egyesület magának nem anyagi hasznából, hanem a községi siker akart szerezni, mely célból inkább a nagyközönségnek hoz adozatát, az indítványt elfogadta, s a legközelebbi hangverseny határidejét február hó 8-ára és esetleg február 9-re tűzték. Ezek után a közgyűlés a igazgató választmányának a kasszagyűlés kérésére jóváhagyta és őt a jövő év folyamára ismételtén megválasztotta. Végül Fekete Béla igazg. választmányi tagjára gróf Zichy Géza budapesti és Farkas Odón kolozsvári neves magyar zeneszerzőket a zenei élet terén szerzett ált. érdemeiért utóbbit az egyesület írást, tanúsított, buzgó fáradozásai miatt a közgyűlés az egyesület dísztagjává választotta meg.

Igazságszolgáltatás

Megakarta ölni az apját.
Esküdtszéki főtárgyalás.

A nagyváradi kir. törvényszék esküdtbírósa tegnap egy szörnyű bűnykösség esetével foglalkozott. **Massie János** feketefajú, legény már azelőtt is megvádolt volt, hogy kisvágyon megölte Mivel a bíróság sehog. semm. kedvezett neki, elhatározta, hogy megöli az édes apját, akkor aztán beleülhet apja örökébe. Felhívta tehát Barna Györgyöt, kért pénzért vállalkozott is rá, hogy elfesse Massie Kosztint a láb alól. A két gonosztevő 1904. október 4-én került ki a határnapot a gyilkosságra. A megállapodás szerint fevőverett kellett volna keltani Barnának az öreg élettársát. **Olgyay** Barna ráleste a hazatérőben levő Massie Kosztint a szék elé. A lövés taláta ugyan Massie, de nem életveszélyesen. Mikor felépült betegágyából megnevezte gyilkosát, kit letartóztatottba csendőrség. A vizsgálat során Barna György azt vallotta, hogy őt a sértett fia behívta fel arra, hogy gyilkolja meg Massie Kosztint. A vallomás alapján a sértett fiát is letartóztatták, de mivel semmi terhelő pozitív

bizonyíték nem merült fel ellene s egész fogasága alatt tagadásban volt, szabadon bocsátották. Barna György ellen a királyi ügyészség azonban gyilkosságkísérlésének büntetteért indította meg az eljárást. A nagyváradi királyi törvényszék tegnap vette tárgyalás alá az ügyet.

Az esküdtbírósa a következő tagokból áll: Elnök Csulyok Béla dr. Birák Korn. Lajos és Szegedy Lajos. A közvádót Gáthy Bálint királyi alügyész képviseli, a vádlottat Zigre Miklós dr. védi.

Esküdték: Klobusiczky Béla, Cserei Dezső, Kappel György, Kovács József, Fleischacker Hugó, Elek József, Szabó László, Katona József, Gaszner Károly, Mlók Márton, Hanzlián János. **Pótesküdték:** Konrad László és Biró Mihály.

Csulyok Béla dr. elnök megnyitva az ülést e őször a vádlottat hallgatta ki, aki azt vallja, hogy a sértett fia hecczelte őt fel a gyilkosságra. Fentartja a vizsgálóbíró előtt tett vallomását.

A tegnapi nap tanúk kihallgatásával telt el. A tanúk csak a mellékkörülményekre tettek vallomást. Ma a perbeszédre és az ítéletre kerül a sor.

MULATSÁG

Farsangi naptár.

Február 2. A Bihar megyei nőegylet álarczos bálja a Csarabánban.
Február 3. A kath. legényegylet bálja a Zöldföldfában.
Február 4. Várad-velepezei kath. kör bálja a Zöldföldfában.

Jelméz és álarczos estély.

Carneval herczog programja annyira hűzagos az idei farsangon, hogy abban egy oly kedélyesnek és kellemesnek ígérkező mulatság, melyet a Bihar megyei és nagyváradi nőegylet február 2-án rendez valóságos máris.

Az érdeklődés nemcsak városunkban, hanem a vidéken is általános, honnan számosan bejelentették részvételüket **szombat** rendezőség, mely a teljes siker érdekében mindent elkövet, tegnap megtartott értekezleten újabb számokkal bővítette a programot.

A má. előre a jelméz és álarczos mulatság menését megelőzőleg a különböző műsorok részletei előképekben bemutatták. Ennekül két négy pár fog csakunkból táncolni, melyet még nem volt alkalmunk eddig parkettára vezetni.

Eftelkor a hangulat tetőpontján lesz egy farsangi ménfő, mely gondkötő szellemesen van összeállítva, ezt követi a reggeliző tánc.

Az álarczosok és jelmézestek vonakozó mutatást, holnap fészki közé a buzgó rendezőség legyek előre valthatok. Mezey Mihály közönség.

A rendezőség tagjai: **Bartos Elemer, Balogh Zoltán, Balint Endre, Bószorményi Béla, Bószorményi Géza, Bunyitay Jenő, Bihari Sándor, Bumbal Ottomár, Csafari Imre, dr. Demetrovits Elek, Erdőssy Kálmán, dr. Encsi Kálmán, Eleméri Ferencz, Fényes Barna, Fényes Loránd, Fényes Odón, Fekete Béla, Fekete Ferencz, Ficzek Emil, Ficzek Jenő, Frankó József, Frankó Géza, Járó Fekete Aladar, Fischer Béla, dr. Gábor Lambert, Géczy Imre, Harmathy Károly, Heringh Sándor, Jellek Géza, Juricskay Barna, Julier Vilmos, Jekellalussy Aladar, Kaczián Kálmán, dr. Kröger Jenő, Kovalszky Kálmán, Kreutsovits János, Kazarey Jakab, Kischlecer Károly, Kálló István, dr. Lánzy József, dr. Láng Frigyes, dr. Medvigy Gábor, Medvigy István, Mezey Gyula, Mayer Vilmos, Mómár Árpád, Nagy Jenő, Nagy Léo, dr. Nemes Gábor, Nesztor József, dr. Némethy Ferencz, dr. Ormay Lajos, Poinár Jenő, Persz Ferencz, Pekanovits István, Péterffy Elemér, báró**

Podmaniczky Károly, dr. Puskás Béla, Raláits Dusan, Reiber Viktor, Rigó László, Szemes Ferencz, Szücs János, Szunyogh Albert, Szenn Rudólf, Somogyi Aladar, Schwartzt István, Schwartzt Sándor, ifj. Telégdy József, Zahradniczky Nándor, Zukor Imre.

TANÜGY.

Barány Árpád tanfelügyelő iskola-látogatása. A várad-olaszi-róm. kath. elemi fiú iskolát ma, hétfőn meglátogatta Barány Árpád kir. tanfelügyelő a megboldogult Barány Ignác, hírneves tanfőnök unokaöccse, délelőtt 9-11-ig időzött a négy osztályban s különösen az olvasmány tárgyalást nyelvtant, számtant és földrajzot vette szemügyre. A gyermekekhez intézett kérdések mig egyrészt a gyakorlati tanfőnök mutatták be, másrészt kiváló tanítói képességéről is tanuskodtak mért ügyes oldalkérdéseivel a gyermekeket a megfelelő helyes feleletre vezette. Az utána tartott értekezlet pedig arról győzte meg a tanfelügyelőt, hogy Barány hívatásos tanfelügyelő, kinek jelszava: az életre nevelőoktatás.

TÁVIRATOK

Kiket hallgat meg a király.

Budapest, január 30. (Saját tud. táv.) A Népe Freie Presse szerint Tisza István gróf szerdán érkezik Bécsbe, hogy átadja a királynak lemondását. A lemondás átadásakor Tisza újdán fogja ajánlani Széll Andrássyt, Vekerlét és Csáky grófot.

Ő feisége a kabinet lemondása után Budapestre ismét több magyar politikust fontanatsadás végett kihallgatáson fogadni. A lemondásról szólni Andrássy Gyulát, Széll Kálmánt, Darányi Ignácot, Yakeria Sándort és Kossuth Ferenczet fogja magához kértetni. Kossuth meghallgatására vonatkozó hír, ugy. as emezék, miolt a szabadelypárti körökben nagy felindést kelt.

Függetlenségi kormány.

Budapest, január 30. (Saját tud. táv.) A függetlenségi képviselők körében mindinkább előterbe nyomul az a kívánság, hogy függetlenségi kormányt alakítsanak. Agron Gábor azt javasolta a pártnak, hogy követelem kell, hogy függetlenségi politikuskok bizassanak meg a kormányzásra.

Andrássynak az a terve, hogy szabadelvi kormányt alakítson, nem lesz keresztyühely, mert sokan vannak olyanok a szabadelvi pártban, akik nem támogatnak Andrássyt. Hír szerint, ha a király nem talál megoldást, továbbra is ellene lesz a 48-as kormányzatnak, akkor újra föllépjék a szabadelvi képviselők az a király, hogy mint Szerbiában szokták Tiszát vagy Khuent vizza meg a választás vezetésével.

A csár beteg.

Budapest, január 30. (Saját tud. táv.) Pétervártól érkezett távirat szerint a csár súlyosan megbetegedett, de betegsége daczúra is fogadja a kihallgatásra jelentkező tábornokokat és államférfiakat. A kihallgatások valószínűleg azt eredményezik, hogy a háboruban rövid időn belül döntő fordulat fog bekövetkezni.

Az orosz forradalom.

Pétervár, jan. 30. Azokkal a híresztelésekkel szemben, hogy a forradalmat leverték, pétervári híradások épen ellenkezőt mondanak és a forradalomnak egész Oroszországban való terjedését hirdetik.

Hogy ez mennyire igaz, semmi sem bizonyítja jobban annál a körülménynél, hogy a csapatszálításokat megszüntették, a már elment hadtesteket visszarendelték és egyelőre nem küldenek újabb csapatokat a harcztérre mert a katonaságra otthon szükség van.

Kuropatkin fegyverszünet kérése is összefüggésben van az orosz forradalommal.

A fegyverszünetet a béke ajánlat megszerkesztésére kérte az orosz hadvezér és most már bizonyos, hogy orosz-japán háború hamarosan békével fog véget érni.

Lázás a kaszárnyákban.

Budapest, jan. 30. (Saját tud. táv.) Krakóból érkezett híradás szerint a pétervári kaszárnyákban próklamációt tettek közzé ismételten a népi vezérek. A próklamáció azt mondja, hogy a cári uralkodását is vérengzéssel kezdte meg s most megkísérel a világgyógyulást Keletázsiai harcztérre, hogy a japánok lemészárolják őket. A czári család a független oroszoktól kapja a hatalmát s most ismét a független oroszoknak kell azt elvenni a czártól, mely uralkodása alatt elnyomta a népet, mely szabadságért küzdött.

Általános sztrájk.

Budapest, jan. 30. (Saját tud. táv.) Moszkvából jelentik, hogy a sztrájk általános. Az összes ipari és kereskedelmi vállalatokban szünetel a munka, még az egyetemi hallgatók sem járnak előadásra.

REGÉNYCSARNOK

GILLIAN.

Angolból átdolgozva. 37. — Aludni se tudtam. Kisvárt a későbbben lesz idő rá elég. Nyugodni egész életemben nyugodhatom!

Látva, hogy hiába beszél, végre békében hagyott.

A harmadik napon atyám nem volt teljes öntudatán, de nem látszott sokat szenvedni, csak nagyon szomjazott. Nem ösmert meg, de mindig esendesebb és nyugodtabb volt, ha mellette voltam. Kezét kezembe téve feküdt, fényes, de üres tekintetű szemmel arcomra voltak függesztve, szeretettel teljes hangon összefüggés nélküli mondatokat suttogott ismeretlen, dallamos nyelven, melyről Berti azt mondta, hogy az olasz volt.

Lázás kérdésközlésében fiatal korának boldog napjaira emlékezett, azokat az édes szavakat nem a mellette ülő halvány, könnyes szemű Dórának mondta, hanem egy másik Dórának, kivel Itália kék ége alatt sétált s kinek sirja fölött több, mint husz év óta virultak az ibolyák.

A krízis az ötödik nap reggelén, hajnalhasadtakor állott be. Az éjszaka első részében atyám nagyon nyugtalan volt, de reggel fele csendes álomba merült és Berti, ki velem vörösasztott, kiment a sátorból, pipára gyujtott, s az ajtó előtt lassan sétált fel s alá.

En az ágy mellett ülve, drága beteg sápadt arczát néztem. Egyszer soha sem látott fény világitotta meg arczát, ajkai remegtek és mosolyogtak. Szemei kinyitak, vidám mosolylyal fordultak a sátor nyitott ajtaja felé, mintha üdvözölné valakit. Oda néztem, de csak a dombok mögött hasadó hajnalt láttam. Nem féltem de oly különös érzés fogott el. Eszembe

sem jutott, hogy Bertit szólítsam csak várok, ünnepies csöndességgel.

— Dóra, itt vagy? kérdezte atyám. Ugy látszott, mintha visszanyerte volna régi erejét, felült az ágyban, s mosolyogva boldogságtól sugárzó arccal nyujtotta felém kezét.

— Édesem megyek, — mondotta, — készen vagyok!

Keleten föleért a hajnal. A kék köd oszladozott a halmokról, a falevcek reszkettek, a levelek a szélben az egész mező fölött az ébredő természet mozgalmasága látszott. A madarak enékelni kezdtek, a halmok mögött az aranyos világosság terjedt s minden pillanatban ragyogóbb lett.

— Szerelmem, megyek! — ismétlé atyám édes sóvár hangon... és hajnalhasadáskor nem találkoztam az atyámmal. Minden este meg leléptébe idejére visszapillantok, gyakran csodálkozom, hogy mit csináltam volna Berti nélkül. Akkor nagyon háládatlan lehettem iránta, mert vesztése az annyira lesújtott, hogy magam szerencsétlenségén kívül nem gondoltam semmire. De később, minden szívbajom elcsendesült, a bűntudat eltűnt, a bánat töltött el az ő szüntelen való gondoskodásában és jószágának emléke. Attól a pillanattól kezdve, midőn égből száraz szemekkel külsőleg nyugodtan, belőleg szívzakadva, kivezetett az atyám melől s Margot gondoskodása alatt egész addig, midőn Durbanban az angol gőzös földézetén elbucsuztunk egymástól, gyöngédsége irántam s gondoskodása sohasem szűnt meg.

KÖZGAZDASÁG.

A Polgári Takarékpénztár közgyűlése.

A Polgári Takarékpénztár részvénytársaság vasárnap délelőtt számolt be részvényeseinek az elmúlt évről a tevékenységéről.

Jelenvoltak: Sarkadi Tihamér, Aczél Zsigmond, Kovács Lőrincz Mór, Róz Simon, Weisz Ernő, Balogh Vilmos, Löwy J. József, dr. Radó Ignác, Lederer Manó Schwartz Miksa, Szilády Ernő, Nagy Gyula, May Sándor, Munk Gábor, Neuman Gábor, dr. Békefi Gyula, Reichschacher Hugó, Wallerstein Dánfél, Grész Albert, Sonnenwirth Simon, Brüder Jenő, Weisz József, Berger Gyula, Keller József, Stren Mózes Schönberg Armin, Weisz Károly, Perlesz József, Kepes Samu, dr. Weisz Márton, Schwatz Márton, Klein Jakab, Nagy Lajos, Waldmann Ödön, Fried Ignác, Deutsch Simon, Löwinger József, Alexander Lajos, dr. Váradi Ödön, Hann Lajos, Kovács Kálmán. Sarkadi Tihamér elnök az ülést megnyitotta, mely után Aczél Zsigmond vezérigazgató felolvasta az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság jelentését, melyeket a közgyűlés tudomásul vett.

Az alapszabály szerint kitépő 10 választmányi tag és pedig Ham Lajos, Schwartz Miksa, Schwartz Mór Schönberg Armin, Schönfeld Lajos, Sonnenwirth Simon, Wallerstein Ferencz, Weisz József, Weisz Károly, dr. Bárdos Imre, Ciceronescu Samu és Lesznar Alfréd póttággal megválasztattak.

A szárszámadások 1904-ről 66947 korona-füllért tüntetnek ki. Osztalékul 8 koronát jutatot az intézet részvényeseinek.

A nagyváradai ipartestületi hitelszövetkezet közgyűlése. Ötödik évi működéséről számolt be vasárnap délután a nagyváradai ipartestületi hitelszövetkezet ezen városunk kispárosaink különös érdekeit szolgáló kiváló közgazdasági jelentőségű intézmény. A nagy-számban megjelent tagokat Bertsey György ig. elnök üdvözölte, felkérte Kelen Béla titkár a jegyzőkönyv vezetésére, annak hitelesítésére pedig Uváry Lajos és Kovács Kálmán részvényeseket. Az ezután Kelen Béla titkár által felolvasott igazgatósági jelentés igen szép ké-

pét tünteti fel azon üdvös működés és eredménynek, melyet az intézet a lefolyt évben kifejtett és elért. Az évi tiszta nyeményt 4692 K. 70. f. mely összegből a különböző javadalmazások után az üzletrészeseknek 4 százalékosztalék jut, a tartalékalap pedig 785 kor. 73 fillérel dotáltak. Az intézetnek különböző tartalékok és értékekben már 13813 kor. 60. regett vagyon van. Ujabbi 3 évre igazgatókú megválasztották: Czeglédi Jeremiás és Rendes Vilmos. Biráló bizottsági tagokul megválasztattak Balogh Mihály, Bondray Pál, Bumbera Imre, Buzássy József, Bigus Lajos, Barabás Szilveszter, Brüder Jenő, Cseprega Miklós, Cser József, Dévad Mihály, Dobos János, Deutsch Simon, Gardag György, Eszenyi József, Fröhlich József, Feigenbüm Lajos, Günberger Adon, Hoedl János, Havassy Zsigmond, Weszlovics Lajos, Keztyüs János, Kezdódy Gyula, Kovács Andrá, Lőrincz Albert, Mokus Sándor ifj., Monus Sándor, Nozák Péter, Plesz Ádó, Pankolits Károly, Nagy György, Stern Lipót, Ujváry Vilmos, Vilmóczy János, Kóvacs Kálmán, állott szóásra, ki indítványozta, hogy az igazgatóságnak önzetlen fáradozásaiért és Kelen Béla ügyvezető titkári tevékenységének, működésért a közgyűlés elismerését jegyzőkönyvileg kifejezze.

Szelvény beváltás. A Nagyváradai ipartestületi hitelszövetkezet 1904 évi nyemény osztalékát az 5. számú szelvény ellenében, déli előtti hivatalos órák alatt, a pénztárnál, kifizetik. Egyben értesítetnek az üzletrész jogtulajdonosok, hogy amennyiben a 5. számú szelvény ezen év folyamán az intézet pénztárnál be nem mutatatták, annak értéke az alapszabályok 61§-a alján a tartalék alap javára elévül.

A gabonatózsde határidői.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Buza apr.-re, Buza okt., Rozs apr.-re, Tengeri májusra 1905., Zab apr.-ra, Repoze aug.-ra.

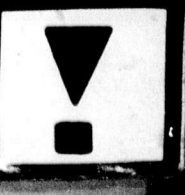
Értéktőzsde.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Magyar hitelrészvény, Leszámitoló bank, Himnusz, Osztrák-m. államvasuti részvény, Központi vasút, Ársi villamos vasút.

Hivatalos árfolyamok.

Table with 2 columns: Item and Price. Includes Magyar aranyjáradék 4%, Magyar koronajáradék 4%, Magyar koronajáradék 3 1/2%, Magyar koronajáradék 4%, Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény, Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön, Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön, Osztrák járadék papirban, Osztrák járadék aranyban, Osztrák korona járadék, 1860 oszt. államsörjegyek, Osztrák mszgyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelbank intézeti részvény, Osztrák magyar államvasút részvény, 20 frankos arany (Napolendor), Német birodalmi marka, London vista, Páris vista, 20 márkás arany.

A szerkesztőért felelős: Dr. VUCSKICS GYULA

„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamatláb és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztéses
jelzálogkölcsonöket
nyújt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt folyósít. Kölcsonkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább kamatozású kölcsonöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5°-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad. **Az igazgatóság.**

Hirdetések felvétetnek
a legjutányosabb árban a lap
kiadóhivatalában.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Artesii a. n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással, hogy izzólámpa körtéket tászái egyenként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképező-lámpák és mindenemű izzólámpa különlegességeit ugyancsak kártell áron kerülnék eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyáként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett,
árlámpák

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és orvátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, árlámpák keresését, hozzávaló szénporlécák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Z á l o g h á z.

**A „Biharmegyei Takarékpénztár“
zálogosztálya**

február hó folyamán árverést tart.

Felkéretnek az elzálogosított tárgyaik rendezésére.

Gouwelirozott Crepp fodor minden színben.

Nem kiáltó reclam Farsangra még nem létezett, hanem tény.

Bámulatra ragad mindenkit báli idényre érkezett gondos józálással összeállított különleges szép színei és olcsósága.

Gyönyörű választék.

Pongais, Luisine és Messaline selymek.
Selyem Lyones, Mousline de soire és Crystalin.
Ajour, himzett és sima batisztokban.

OLCSÓ ALKALMI ARAK.

Francia báli Crepp divat színek métere 33 Kr.
Himzett és sima batisztok remek minták métere 25 Krtól
Indis és foulard batisztok gyönyörű színek 120 cz. széles 58 Krtól
Selyem Crystalin és túllgazé kiváló szép színek 120 cz. széles 98 Krtól
Selyem gazé csipke-rózsa himzéssel egy ruhára 13'75.

Klein Menyhért divatáruháza
SZT. LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEMPLOM MELLETT)

Ruha diszek divatlap szerint.